

Aarhus har jo fra gammel Tid været Garnisonsby, og der kom et Tidspunkt, da Krigsbestyrelsen — formentlig er ogsaa Forsvarsministeren knyttet til dette Begreb — interesserede sig levende for, at Soldaterne ikke længere blev indkvarteret hos private Borgere eller i private, lejede Gaarde, og derfor henvendte sig til Kommunen for at formaa den til at bygge en Række Kaserneer. Disse Forhandlinger, som blev indledet fra Krigsbestyrelsens Side, og under hvilke Staten gennem Krigsbestyrelsen stillede betydelige Krav til Kommunen, som af denne blev besvaret med velvillig Imødekommen, førte til, at der i Aarhus i Tidens Løb blev rejst 3 store Kaserneetablissementer. Forudsætningen for Kommunens Imødekommen var naturligvis, at der af Krigsbestyrelsen blev ydet noget til Gengæld. Lige for lige, naar Venskab skal holdes. Staten gav til Gengæld Tilsagn om en aarlig Pengeydelse i Forhold til det Beløb, som var anvendt til disse Kaserneer, og Løfte om, at man vilde bestræbe sig for, at Aarhus vedblev at være Garnisonsby i samme Omfang, som det var Forudsætningen ved disse Kaserneers Opførelse. Den første Del af denne Overenskomst er naturligvis holdt. Staten har ydet Byen den aarlige Ydelse, man var kommet til Rette om, og denne Ydelse har omtrent — men neppe nok — slaaet til til Forrentning af de Laan, som Byen har stiftet ved Kaserneernes Opførelse og til disse Bygningers Vedligeholdelse. Naar Byen har villet bringe saa store Ofre for at imødekomme Krigsbestyrelsens Ønsker, er det selvfølgelig paa Grund af den Fordel, Byen mente at faa af en Garnison. Nu er der altsaa sket en Forandring ved den kongl. Resolution, som flyttede Infanteriet fra Aarhus til Slagelse, og derved opstaar det Spørgsmaal, hvordan Forholdet kan afvikles.

I de Kontrakter, som Byen har afsluttet med Staten eller Krigsbestyrelsen, staar der, at denne vil søge at interessere Lovgivningsmagten for, at der bydes en billig Erstatning i Tilfælde af, at Garnisonen blev flyttet. Jeg gaar ud fra, at billig Erstatning i denne Sammenhæng betegner det, vi til daglig Brug kalder en rimelig Erstatning. Nu er der jo rejst Spørgsmaal om — jeg tror af den højtærede Konseilspræsi-

dent —, hvorvidt Krigsbestyrelsen var en lovlig Indretning. Det er jeg ikke i Stand til at afgøre, men jeg gaar ud fra, at en Krigsbestyrelse i det mindste maa omfatte Forsvarsministeren, og følgelig er Forsvarsministeren kontraktlig forpligtet til at søge at interessere Lovgivningsmagten for, at Byen faar en billig Erstatning — billig taget i Betydningen rimelig. I denne Anledning har der jo været ført en Række Forhandlinger, og Sagen har under Garnisonslovforhandlingerne været omtalt her i Tinget. Jeg forstaaer disse Forhandlinger saaledes, at den forrige Forsvarsminister, det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), har erkendt, at der paahvilede Staten — jeg tør vel ikke sige en juridisk Forpligtelse, men i alt Fald en stærk moralsk Forpligtelse til at afvikle dette Forhold paa en rimelig Maade. Det Beløb, som er blevet nævnt, 190,000 Kr., er jo fremkommet gennem en Forhandling mellem Byen og Krigsministeriet, og jeg kan kun forstaa Sagen saaledes, at den tidligere Forsvarsminister har anbefalet Byraadet at ansøge Lovgivningsmagten derom og sagt, at han vilde lægge sin Indflydelse i Vægtskaalen for at faa Lovgivningsmagten til at yde denne Erstatning. Nu gaar jeg ud fra, at der, selv om Ministrene skifter, alligevel hersker en vis Kontinuitet, for ellers var det jo ikke muligt for nogen Kommune at træffe vidtrækkende Aftaler af økonomisk Art med en Krigsminister, uden at de sikredes ved Lov i hvert enkelt Tilfælde. Jeg antager derfor, at den nuværende højtærede Forsvarsminister i denne Henseende, om han end ikke vil vedgaa Arv og Gæld efter de meget fjerne Krigsministre og Krigsbestyrelser, saa dog i alle Tilfælde vil vedgaa Arv og Gæld efter sin nærmeste Forgænger. Det er ud fra den samme Forudsætning, at Byraadet, om end med megen Overvindelse, har indskrænket sit Erstatningskrav til 190,000 Kr.

Der kan her gøres en Sondring mellem det, jeg vil kalde det direkte Tab, og det indirekte. Aarhus By, mener jeg, kan ikke stille Krav paa Grundlag af, at Flytningen har medført et Tab for Byens Næringsliv og lignende. Det er den Slags Omraader, hvor Lovgivningsmagten vistnok ikke kan fraskrive sig sin Ret. Men en anden Sag er det, naar Byen i god Tro og gaaende ud fra,